

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra . 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra . 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

No igen.

Minap kifejtettük, hogy az európai szárazföldre átültetett parlamentarizmus mindenütt vigasztalan képet, félreismerhetetlen dekadenciát mutat s nem vettük ki a magyar parlamentarizmust sem.

Azonban a mi nézetünkkel merőben ellenkezőleg azt mondja a félhivatalos újság, hogy, de bizony az egész európai szárazföldön egyedül a magyar parlamentarizmus nyugszik szilárd oszlopokon csak úgy, mint az angol. Következteti pedig ezt az állítását abból a tényből, hogy dacára annak, hogy Ausztriában az alkotmányos viszonyok végső, dekompozíciójuk felé indultak, a magyar parlamentarizmusra a veszélynek még csak árnyéka sem borul, mintha oceán választana el bennünket Ausztriától.

Persze, ha a szabadelvűek pápaszemén nézzük a mi közállapotainkat, akkor egészen másképp látjuk azokat; s ehhez járul a szabadelvű pártnak az ő nélkülözhetetlenségéről és pótolhatatlanságáról táplált dogmaszerű »szent« meggyőződése.

Ámde nem úgy állanak mi nálunk a dolgok.

Az a mód, melylyel a szabadelvű párt uralmát fenntartani igyekszik, minden lehet, csak nem parlamentáris s legkevésbé van joga a szabadelvű pártnak Angliára hivatkozni. Hiszen az utolsó évek eseményei mindnyájunk élénk emlékezetében vannak, s a hány kormányválság csak volt, egyetlenegyszer sem bukott akár az egész miniszterium, akár egyes miniszter parlamentárisan, hanem mindig csak a parlamenten kívül fekvő ok miatt. Arra még nem volt nálunk eset, hogy a leszavazott kormány az ellenzéknek engedte volna át a maga helyét, hanem az egyik megbukott szabadelvű kormányt a másik szabadelvű kormány váltotta fel, melynek mindig az volt a legsürgősebb dolga, hogy kijelentse, hogy mindenben az előbbi kormány politikáját fogja követni és érvényre juttatni.

Hát hol van ebben az eljárásban az igazi parlamentarizmus?

Ha parlamentáris elvek szerint járnának el minálunk, soha sem létesült volna az a fennen magasztalt, persze csak a szabadelvű párt által magasztalt, egyházpolitika, mely csakugyan nem volt egyéb, mint egy ütőkártya az elhalaványult nimbushoz visszaállítására vagy legalább felfrissítésére.

Avagy akkor, midőn a kormányt a közigazgatási törvényjavaslattal a parlament leszavazta, parlamentáris dolog volt-e, hogy még is ugyanazon kaliberű emberek maradtak továbbra is a polcon.

Persze erre mindig azt szokták felelni, hogy azért nem bír az ellenzék kormányra jutni, mert egyszerűen kormány képtelen. A jámborok affektálják, hogy valóságos áldozatot hoznak avval, hogy a kormányon kell maradniok, mert hát az ellenzék ilyen meg amolyan éhgyomor, nem bír érvényesülni, a nemzet a választások alkalmával, mindannyiszor cserében hagyja és tulnyomó nagy többséggel a szabadelvű párt politikáját helyesli, már pedig ilyen körülmények között hazafias kötelessége a szabadelvű pártnak, hogy továbbra is ő boldogítsa a nemzetet.

Azonban mi meg vagyunk győződve, hogy így nem maradhat; már is számos jel arra mutat, hogy a szabadelvű párt a végét járja; napról-napra megfogyatkoznak az eszközei, melyekkel magát a felszínen tartani iparkodik; már most sem képes többé a nemzettel elhitetni, hogy a hazafiság és a szabadelvű párthoz tartozandóság azonos fogalmak, mert igen számos hive van az 1867-ik évi kiegyezési műnek a szabadelvű párton kívül, úgy hogy felfelé sem hajtogathatják többé, hogy a szabadelvű párt felbomlása után csak a forradalom az osztrák-magyar monarchia felbomlása, Magyarország elszakadása következhetik.

Azelőtt a muszka invázióval ijesztgettek, most meg az anarkiával, a forradalommal ijesztgetnek, melyet távol tartani,

csirájában elfojtani egyedül ők képesek és hivatottak. Persze ez az ijesztgetés is ép olyan üres, mint az előbbi volt. Nekik minden jó, a miről gondolják, hogy vele életüket meghosszabbíthatják. Azonban post nubita Phoebus!

A valutarendezés.

Mindenki teljesen tájékozva lehet az iránt, hogy a megkezdett és sokáig oly nagy garral hirdetett és dicsőített valutarendezés időközben a legalaposabban megfeneklett. A független, tárgyilagos és őszinte ellenzéki sajtó régen megírta ezt és kommentálta is. Persze a kormánypárti újságok agyonhallgatták, vagy hébekorba egy-egy nagyon gyenge dementívvel állottak elő.

Legújabbán egy kormánypárti hetilap, mely igényt tart arra, hogy a legkomolyabban számba vételessék, felhossa és tárgyalja a kérdést. S valószínűleg számít az olvasóközönségnek felelősségére és hiszékenységére, az előbbire a multat, s az utóbbira a jelent és a jövőt illetőleg.

Mindenekelőtt konstatálja, hogy a valuta-rendezés ügyének mai állapotát sem lehet kedvezőnek mondani. Ime a beismerés. De ezt azután az osztrák válságnak tulajdonítja, tehát azon válságnak, mely sajátképen csak is az imént következett be. Igen naiv mentegetődzés.

Legjobb azután az, ami még következik s a mi körülbelül így szól: a fennakadás nem tesz semmit, sőt szinte jó, mert majd azt a válságot is kiaknázzhatjuk, tudniillik eddig az osztrák fél vezetett s mi csak úgy utána kulogtunk, hanem most megfordítva lesz a dolog.

Igazán érdekes vallomás és egyszersmind szép okoskodás, de hát tapasztalások után rendkívül nehéz azt elhinni, hogy a liberális uralom alatt valaha mi járhatnánk elől!

Törvényjavaslat a házalásügy rendezéséről.

A kereskedelemügyi és igazságügyi miniszteriumok a nyár folyamán törvényjavaslatot készítenek a házalásügy rendezésére nézve. E tárgyban a két miniszterium tárgyalásai már igen előrehaladott stádiumban vannak. A házalásügy rendezésére vonatkozó viszonyok megállapításánál nagy figyelemben részesültek azok a feliratok, melyeket a kereskedelmi és iparkamarák terjesztettek föl a kereskedelmi miniszteriumhoz. A törvényjavaslat a házalásügy kinövéséi ellen szigorú rendszabályokat ír elő, bár rendelkezései távolról sem olyan szigorúak, mint a minőket Dániel Ernő elődje, Lukács Béla tervezett a részletív- és igérvény-üzlet tárgyában.

A kis lutri megszüntetése.

A pénzügyminiszterium lottójövedéki osztályában most több irányban folytatnak tanulmányokat a lutri elvben elhatározott megszüntetésének tényleges keresztülvételére nézve. A tanulmányok főleg a kiállítás osztálysorsjáték statisztikájára, a kibocsátás és üzem módjára irányulnak, mert a kormány készen van folytatni az osztálysorsjátékok rendezését a jövőben is, ha ez rá nézve előnyösnek bizonyul. A kiállítás osztálysorsjátékából az állam egy millió forintot kap, vagyis annyit, a mennyit a kis lutri jelenleg hajt, s a mellett az osztálysorsjátéknál az állam minden felelőssége, fáradsága és szavatossága fölösleges. Az osztálysorsjáték ilyen formában való keresztülvitele tehát azon sarkallik, hogy a lottómonopóliumot egyes pénzüzetek bizonyos összegért ez esetben egy millióért megváltják. — A kiállítás osztálysorsjáték állandósításán kívül még több terv fekszik a miniszter előtt új sorsjátékformák rendszeresítésére vonatkozólag. Ezek közül érdekes a következő terv: Kibocsátásának hatáskörét egész sorsjegyeket, 60 filléres tízed- és 30 filléres huszados sorsjegyeket. E sorsjegyek érvényessége az egész évre szól. A húzások minden szombaton, tehát évenként ötvenkétszer tartanak meg, tekintélyes nyereiményekkel. E húzásokon kívül husvétkor és karácsonykor egy-egy főhúzást rendeznének egy millió forint nyereiménnyel. Miután a sorsjegyek ára oly csekély, a nyereimény-valsínúség is igen csekély lesz s a kiállítás sorsjáték valószínűségének tízed-része rug. Ez a terv azonban nem vezet célhoz, mert a 15—20 krajczáros sorsjegyek egyáltalán nem gátolják az alsóbb néprétegek körében elharapódzott játékszenvedélyt.

Keresztény-szociális munkáskongresszus.

Párisban Richard párisi érsek védnöksége alatt keresztény-szociális munkáskongresszus volt, amelyen Párisból és környékéről 75 munkáscsoport vett részt. Az érsek helyettese, monsignore de la Passagière beszédet tartott, hogy mit tett XIII. Leó pápa a munkásosztályért. A kongresszus a következő kérdésekkel foglalkozott: munkaadók és munkások közös bírósága a munkásbalesetek ügyében; a munkások kötelező biztosítása oly módon, hogy a biztosítási díj nagyobb részét a munkaadók fizessék; a munkások kötelező korbiztosítása. A díjazás tekintetében szükségesnek nyilvánították, hogy a helyi viszonyokhoz képest, a munkáskamarák jelentése alapján bizonyos minimumot állapítsanak meg; a munkások szavazati joguk felhasználásával szervezkedni fognak, s a díjkérdések szabályozásánál szervezkedni fognak, s a díjkérdések szabályozásánál képviselik ma-

gukat; nemzetközi egyetértésre törekcsenek, hogy a díjazás leszállítását megakadályozzák; a külföldi munkások is megfelelő díjat kapjanak s a rabmunkát épp úgy fizetessék meg, mint a többi.

A házassági anyakönyvvezetők.

Perczel Dezső belügyminiszter az anyakönyvvezetés szervezésénél felosztotta a közigazgatási bizottságok által javaslatba hozott anyakönyvvezető jelöltek. Kisebb és nagyobb értelmi képességgel bírva s eme felosztáshoz képest nevezi ki a házasságkötő anyakönyvvezetőket. Most járt le a terminusa annak, hogy a közigazgatási bizottságok a saját jelöltjeik egy részét értelmileg alacsonyabb fokon állóknak deklarálják. Ugy látszik a közigazgatási bizottságok idegenkedéssel fogadják ezt a miniszteri rendeletet s Temes megye közigazgatási bizottsága már jelentést is tett, hogy kijelölt anyakönyvvezetői valamennyien bizassanak meg a házasságkötősekkel.

Nagyvárad város közügyei.

Városi közgyűlés.

1895. július 11.

Csekély érdeklődés mellett a júliusi nap forró sugarai által áthevített városház fűllett levegőjü nagy termében tegnap délután 3 órakor tartotta Nagyváradvárosa rendes havi közgyűlését.

A város atyák nem igen nagyszámban jöttek el, unalmas tárgysorozat mellett semmi érdekesebb vitára kilátás nem volt s így természetesen, hogy még annyian sem jelentek meg, hogy a gyűlés határozatképes lett volna, s több tárgyat a jövő közgyűlésre kellett halasztani. A 29 ügyből álló tárgysorozat legtöbbjével gyorsan végeztek, csupán a vízvezetési csőhálózatnak a szőlőhegyek közé való kivezetése keltett kisebb kaliberű vitát.

A gyűlés lefolyásától tudósítók a következőket írja:

Jelen voltak: Beöthy László főispán elnöklte alatt, Balogh Döme, Beezkey Lajos, Dery János, Dr. Friedländer Samuel, Hlatky Endre, Hoványi Géza, Knapp Ferencz, Dr. Kornstein Lajos, Kunyhósi János, Mészáros József, Stark Gyula, Stern Hermann, Szmekta György, Szokoly Tamás, Ullmann Izidor, Weisz Károly, Farkas Izidor, Müller

Sámuel, Szeghalmy Bálint, Némethy Károly, Nyíry György, Rendes Vilmos bizottsági tagok, Rácz Mihály főjegyző, Dus László főügyész, Papp János, Bordé Ferencz tanácsosok, Busch Dávid főmérnök, Ragány János főszámvevő, Komlóssy József aljegyző, Jablonszky Emil adópénztárnok, Tóth Márton alügyész, Nemes Jenő alszámvevő és Szűts István levéltárnok.

Elnöklő dr. Beöthy László főispán az ülést megnyitván Rácz Mihály főjegyző felolvassa a polgármester rendes havi jelentését, melyet már egész terjedelmében nemrégiben közöltünk volt. Tudomásul vétetett.

Stern Frigyes néh. Stern Jakab halála alkalmából 50 frtot küldött a polgármesterhez a városi szegények közt leendő szétosztás végett. Főispán indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak az adományozónak.

Kunyhóssy János, Balogh Döme és Szokoly Tamás.

Kunyhóssy János felhívja a rendőrség figyelmét a Bémer téren a város tulajdonát képező volt Sáfárd-féle ház udvarán és ez épület bensejében lévő botrányos állapotokra, hol valóságos melegágya van a bacillusoknak s a fertőző betegségeknek: s ezen közegészségügyi botrányos állapotok megszüntetése céljából egy bizottság kiküldését javasolja, mely a lakásokat kiüríttesse.

Papp János v. tanácsos felvilágosításul előadja, hogy a tanács már intézkedett is e tekintetben és egy bizottságot küldött ki, mely egyúttal javaslatot fog tenni az egész épület értékesítése iránt is.

Balogh Döme sokalja a Lovaskaszárnyasatorna tisztításáért kiadott 166 frtot és egyáltalában kikel a csatornák hiányos tisztogatása ellen, különösen a Magyar és Nagy-Teleky utcákon levőket, illetőleg mivel felhőszakadások alkalmával ezen utcák roppant hamar víz alá kerülnek s igen nagy károkat okoznak a lakosoknak, azonban ennek oka esetleg a rossz lejt-mérezés is lehet, azt indítványozza tehát, miszerint Nagy-Teleky utcán most folyó csatornázások befejezése után azonnal a Magyar-utca alsó részén készítsék el a csatornát. Végül a Körözs-utczán egy közkut felállítását kéri.

Busch Dávid főmérnök válaszában azt mondja, hogy a Balogh Döme által felemlített csatornázási mizériákon csak az általános csatornázás által lehet majd segíteni. Közutak pedig oly utcákon fel nem állíthatók, hol közvetlen csővonal vezet át, ott vezessék be a háziurak a vizet, csupán mellécsővonalal bíró utcák tarthatnak igényt közkútra, mivel annak lakosai is hozzájárulnak a vízvezeték költségeihez 1%-al.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Kupében.

— A „Tiszántul“ eredeti tárczája. —
Irtta: Marion.

Még egyet fűtyölt a vonat és aztán elindult. Irma elhelyezkedett egy szögletben és málázó nagy barna szemei olyan különös tekintettel szemlélték a szemei előtt elhaladó nagy síkságot, mintha azon tűnődne, hogy az élet utjain mennyivel lassabban és nehezebben lehet a cél felé haladni. Figyelembe sem lát-szott venni a többi utasokat. Gondolatai szerte kalandoztak, a múlt, a közelmúlt eseményei, a jövő, a leányképződésével tarkára kifestett ké-peivel váltakoztak nagyon is élénken működő agyában. Ő nem azon boldog leányok közé tartozott, kik holdsugár, virágillat és madárhangozok közepette szövik álmaikat — ő reális gondolkodású volt, azaz tette az élet; a bálí évadok alatt bálók helyett neki majd minden télen kijutott férjénél lévő testvérei egyikénél vendégszerepelni, még pedig legtöbbször olyankor, midőn az a mindig kelepelő, soha nem nyugvó madár jelentkezett új jövevényével. Ilyenkor mindig Irma jelent meg mint védangyal, ki kiterjeszti szárnyait áldólag is nyomában áldás fakad. És ő oly szívesen tette, olyan jó kedvvel. Most, épen kijutott neki a jóból. Egyidejűleg e zajos családi eseménnyel a két kisebb gyermek vörhenybe esett. A szegény Irma azt sem tudta, mit tegyen előbb. Legalább négy

keze lett volna, hogy a négynek szolgálatát felajánlotta volna. De végre elvégezte kettővel is. Négy hétig virrasztott mint a leggondosabb anya és most oly boldogsággal tölti el a gondolat, hogy drága övét a legjobb egészségben hagyta és haza sietett a rég elhagyott szülői házába.

A munka után oly édes a nyugalom. Igen ha nyugodhatna! De nem tud. Maga sem tudja mi lelte. Ugy érzi mintha lelke fáradtnak, ki-mérültnek érezné magát, mintha a szíve is hangosan kiáltaná: »Hát én hol maradok? Én velem nem gondolsz?« Dehogy nem. Ebben, álmaiban nem egyszer csalogatja egy vonzó kép.

Leányálmok szülötte. Daliás, szép férfi alakok, kik megjelennek, hogy szerelmet adjanak és követeljenek. Nem tagadhatja maga előtt, ő is gyakran gondolt már arra, és szígyen nélkül vallotta be maga előtt, hogy eljött az idő — érzi, — amidőn ő is be-tudná már töltöni a nők földi hivatását, tudna ő is már szeretni. Meg aztán a helyzet is kény-szeríti az ilyen gondolatokra. Hugai a tizen-nyolcz éves Laura és a husz éves Margit hány-szor mondják ügyesen tréfába burkolt komoly-sággal: »Bizony Irma már mehetnél.«

De hová? Kihez? A bizonytalanba?

Midőn nagy barna szemeit ott künn a ró-nán kalandoztatta, ilyen gondolatok foglalkoz-tatták. Észre sem vette, hogy a kupé kiürült és ő egyedül maradt.

Egészen egyedül. Midőn gondolatai cha-oszából kissé felocsudott, egy férfi állott meg a

kupé ajtajánál kis bőrrönddel a kezében. Talán mert álmoképeihez hasonlított e férfi? vagy mert felverte málázásából? elég az ahhoz, Irma minden ízében megremegett. »Beléphetek kis-asszony?« — kérde szerényen és barátságos, jóságos szemeit Irma rá függeszté. »Miért nem?« mondá Irma és hangja remegett, hiszen van it-ten elég hely. Olyan különös benyomást gya-korolt rá e férfi, minőt még soha senki más. Hogy zavarát palástolja, újságot kezdett ol-vasni. Azaz dehogy olvasni, csak belenézett és gépiesen tartotta kezében, mialatt érezte, hogy a férfi szuró tekintete rajta függ. Talán legjobb lenne felállni — gondolá, de mintha oda lett volna gyökerezve, nem bírt mozdulni. Soha sem érezte még így magát.

»Gyakran utazik kisasszony?«, töré meg a kínos csendet a férfi. »Elég gyakran,« mondá Irma még mindig reszkette, és alig mert a szemeibe nézni. De a beszéd folyamán egyszer mégis találkoztak a tekinteteik, amittől Irma fölig elpirult. De mikor olyan volt az a tekin-tet, olyan fény volt annak szemeiben, a melyet Irma még eddig nem látott, amelyek álmai lá-tományaihoz hasonlítottak. Szeretett volna már otthon lenni és szabadulni e férfi büvöréből. Az felállt, fel és alá kezdett járkalni és aztán vele szemben leült. Pár percig mindkettő hall-gatott. A férfi jól ismerhette a nőket, rögtön észrevette, hogy e nő annyira hatalmában van, mintha hypnotizálta volna. De nem élt vissza a helyzettel. Tisztelni tudta a leány szüzies za-varát és nem használta fel annak védtelen helyzetét. A leány izgatottan nézett ki az abla-

Szokoly Tamás interpellálja a tanácsot, hogy mi czímen szednek illetéket némely házi urtól utczaloosolás czímen.

Bordé Ferencz szerint eddig csak 3 házi urra lett kivétel ilyen illeték vizpocsékolás megakadályoztatása szempontjából.

Szokoly a választ nem veszi tudomásul és kéri a pénzt visszaadni az illetőknek, mivel az törvénytelenül lett kiróva rájuk.

Busch Dávid szerint a büntetésekre szükség van, mivel naponként ma már 2800 köbméter vizet is fogyaszt néha a város, a kutak pedig csak 3000 köbmétert képesek szolgáltatni, s így nemsokára el lesz érve a maximum. Ha tehát valaki pocsékolja a vizet, fizessen.

Többek hozzászólása után az ügyben való döntést a jövő közgyűlésre halasztották.

A nyolczadik gyógyszerár.

Tudomásul vétetett a belügyminiszter leírata, melyben a városnak tudtul adja, hogy a VIII. gyógyszerár felállíthataságát Szűcs Sámuel oklevés gyógyszerésznek engedélyezte, ki azt a Réten köteles felállítani.

A határozatképtelen közgyűlés.

Klein Henrik és Végh Mihály kérvénye feletti határozathozatalt köztér átengedése tárgyában kellő számu közgyűlési tag jelen nem léte miatt a jövő közgyűlésre halasztották; szintegy a városi szállótelep tárgyában a tanács előterjesztése feletti döntést is.

A csoport igazgatói tanítók javadalmazása.

Az iskolaszék átirta a városhoz, és kéri az iskolai csoportigazgatói teendőket teljesítő tanítókat rendkívül nagy elfoglaltságuk miatt a polgári iskolánál 150-150 frt, a népiskoláknál 100-100 frt jutalomdíjban részesíteni, mi összesen 900 frt többlet kiadást okozna, ez azonban megtérülne, ha a vidéki tanulóktól ezentul kétszeres tandíj szednék és a 12 évnél idősebb tanulók irányában fennálló kedvezmények megszoríttatának. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el, mely a jutalom díj megszavazását nem pártolja, mivel túl sok munkáról szó sincs, sőt a csoport igazgatók dolga még kevesbedett is a múlt év óta.

A nagyváradai sörgyár.

Lövy Ignác bécsi lakos ajánlatot nyújtott be a városhoz, melyben a volt sörház épületéért és telkéért 10500 frt vételárát ígér, annak helyén egy sörgyárat fog felállítani, mely évenként 7000-10.000 hectoliter sör gyártására lesz berendezve az épület építéséhez már 1896. évi május 1-én kötelezi magát hozzáfogni, s ennek biztosítékául 4000 koronát a városi pénztárba be is fizetett.

kon. Arca égett a fölhevüléstől. A legközelebbi állomás utazásának csejje. Bizonyosan várni fogják a vonatnál. A férfi megállott háta mögött és úgy tett, mintha ő is kinézne. A leány egész valójában megremegett, érezvén ily közletről a férfi forró lehelletét. Kéjes borzongás futott végig testén és mintegy megbüvölve állott egy helyen. A vonat megállott. Irma gépiesen kezdte összedni holmiját. A férfi segített neki. »Isten önnel — szölt és kezét nyújtá neki, én Nemes Irma vagyok, ha utja erre viszi, látogasson meg bennünket.

A férfi megcsorította a pieziny kezét, megcsókolta ezt és mielőtt még ideje lett volna a remegő leánynak védekezni, forró csókot nyomott annak égő arcára.

A leány ingadozva lépett le a kupé lépcsőjén, ha jól meg nem fogózik a vaskorlátban, talán le is esik. Nem volt annyi ideje, hogy magát összeszedhesse, ott álltak előtte szülei, testvérjei kik elébe jöttek.

Írmát egészen megváltoztatta, kihozta sodrából a legutóbbi utazás. Övéi nem tudták mi történhetett vele. Ő kitért minden kérdés elől. Gondolkodó, magába zárkozott lett. Nem tudott szabadulni azon férfi emléktől, ki mint leányálmának legszebb alakja előtte megjelent. Ott látta mindenütt. A virágos kertben, a könyveiben, az ő alakját himezték remegő kezei a tarka selymekből, melyek midőn elkészültek lepkék voltak ugyan és virágok, de ő minden ültésnél csak őt látta előtte.

És ott égett arcán még hónapok múlva

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el, mely szerint mivel a jelenlegi sörház évenként csak 160-170 frtot jövedelmez, a Lövy felajánlott vételár pedig pénzintézetbe elhelyezve is legalább 470-480 frtot jövedelmez, a régi sörházat Lövynek eladja.

A végleges határozathozatalt az adás-vévesi szerződés megkötésére nézve azonban a jövő közgyűlésre halasztattak.

A vízvezeték bevezetése a szőlőhegyek közé nincs megengedve.

Dr. Kornstein Lajos, Knapp Ferencz és Hlinger Lipót az iránt folyamodtak a városhoz, hogy a város engedje meg a vízvezeték a »sötét-ág-on levő szőlőkbe bevezetett, ezért hajlandók 1325 frtot, a költséget felét, megfizetni s ezenkívül évenként a vízhasználatért 120 frtot.

A tanács dr. Kornstein Lajos s trsainak kérelmét, pártolólág terjesztette a közgyűlés elé a következő feltételek mellett.

Ha a befektetni szándékoló vezetéki csövek csak 50 cm. átmérővel bírnak, az összes költségek a bevezetőt terhelik, — ellenben ha 80 cm. átmérőjűek, ez esetben a 80 és 50 cm-teres csövek közötti árkülönbözetet, valamint a vasuti test alatti átvezetés költségeit a város viseli.

Minden esetben a csövek a város tulajdonába mennek át s az illető bevezető szőlőtulajdonosok kötelesek az elfogyasztott s vízmérő óra által megállapított vízmennyiség által megteríteni.

Hlatky Endre azt veszi ki a főmérnök szavaiból, hogy vízvezeték nem igen fogja győzni sokáig a város vízszükségleteit, azért ellene van annak, hogy a vízvezeték a város belterületén túl is kiterjesztessék, míg csak teljes biztosíték nincs nyújtva arról, hogy a vízvezeték képes megfelelni nagybmmérvű fogyasztásoknak is.

Miért is kéri a felvilágosításokat erre nézve a főmérnöktől.

Hoványi Géza csatlakozik a Hlatky indítványához annál is inkább, mivel a távoli szőlőkbe a felmerülő nagy költségek miatt, melyek semmiféle arányban sem fognak állani a víz használhatóságával, a szőlőtulajdonosok a vizet ugy sem fogják bevezettetni.

Balogh Döme, Beczka János dr. Friedländer Sámuel felszólalásai után, kik az ellenkezőt vitatják, szavazásra került a sor, melynek a következő eredménye lett.

Hlatky indítványa mellett 15-en, a tanács javaslata mellett 13-an szavaztak s ez ügybeni végleges döntést a jövő közgyűlésre halasztották, mikorára a főmérnök részletes felvilágosításokkal fog szolgálhatni.

is az a csók, mely oly boldog perczet szerzett neki, hogy annak üdvé még ma is megremegett. Hogy ég most is. Mintha tegnap történt volna. Ég, folyton ég és úgy érzi, hogy eloltani annak tűzét egy csók azoktól az ajkaktól, tudná ismét. De miért is nem jön ő?

Hiszen lehetetlen, hogy ne gondolna ő is azon percz üdvére, mely az ő lényében ilyen változást idézett elő. Jönnie kell, úgy érzi. El kell jönnie ezért a csókért, amelyet zálogba hagyott nála. Vagy legalább csak írni!

És Irma várt — várt. Hónapok multak, egy év is eltelt — de Irma hiába várt. De még se. Jött egy levél, de nem tőle. Egyik testvérjéről, ki súlyos beteg lett és az Irma ápolásától várja a gyógyulást.

Ki fogja Írmát meggyógyítani? Mert ő beteg, nagyon beteg. Üldözik az emlékek és nem tud tőlök szabadulni.

De azért megy a testvérjét ápolni, a saját szíve vérével.

Egy évvel később ugyanazon vidéken — talán ugyanazon cupéban — két férfi utazott. »Hallod barátom a múlt évben kellemesebb utitársam volt. Gyönyörű kis barna leány volt. Tudod olyan szeretni való, schneidig gyermek. És én olyan ostoba voltam, egyedül voltam vele és megcsókoltam. De ha jól emlékszem még is megtettem, mikor kiszállott. Egészen bizonyosan nem emlékszem vissza.»

Apróbb ügyek.

A reál- és polgáriskola bokréta ünnepélyére 250 frtot szavaztak meg. Az elhalálozott Rozvány Sándor 3 havi fizetését fiainak kiutalványozták.

A M e l o c c o czégnek a tanács javaslataival szemben a czég által gör. k. finevelő intézettől a főtezáig készített beton járdáért, a czég jogutóda állt kért összeg 50%-át kifizetni határozták.

Feier és társa fakeskedők bérlet meghosszabbítása iránti kérvényét Ragány János, Hlatky Endre, Kunyhossy János stb. felszólalásai után a fatelepekről szóló szabályrendelet elkészültéig tárgyalás alá nem veszik. Az épülő polgári iskolai épület felügyeletére a jövő tanévtől kezdve egy iskolaszolgai állást rendszerezítettek 400 korona évi fizetéssel. Kisebb jelentőségű szerződések jóváhagyása és egyéb apró ügyek letárgyalása után még Kohn Sámuel a »Sas szálloda« alatti bolthelyiség bérbeadására kötött szerződésbe beleverték, hogy Kohn a bérlet lejártá után az általa netán készítenő kirakatokat díjtalanul köteles átadni a városnak.

Tisztviselők szabadsága.

Papp János gazdasági tanácsnok. Bordé Ferencz adóügyi tanácsnok, Ifj. Rimler Károly rendőrfőkapitány, Gerő Ármán rendőrfőkapitány, Dicker Illés pénztári segédtsízt, és Sarkady Ignác t. irodaigazgató szabadságidő engedélyezési iránti kérvényeiknek a közgyűlés egyhangulag helyt adott s a kért szabadságidőt engedélyezte.

Csupán Knapp Ferencz skrupulizált, hogy mi lesz Nagyvárad közbiztonságától, ha mindenki szabadságra megy a rendőrségtől. De a főispán megnyugtató szavai után, hogy t. i. a tisztviselők felváltva veszik ki szabadságidejüket, ő is belenyugodott a határozatba.

Egyéb tárgy nem lévén a közgyűlés 1/6-kor véget ért.

NAPTÁR.

— Julius 12. —

Péntek, Róm. kath. Gual. János. Prot. Henrik. Gör. kel. június 30. 12 ap. Zsinat. Izr. Thamus 20.

Nap két 4 óra 4 p., nyug. 7 óra 34 p. Hold kelt 10 óra 8 p. nyug. 9 óra 24 p.

Julius 13. A 48-as népkör táncmulatsága a Rhédey-kertben.

A könnyelműek.

— Saison-apróság. —

Vannak emberek, a kik szavahihető öreg urak állítása szerint kizárólag azzal foglalkoznak, hogy elpazarolják s aztán siratják elvesztett ifjúságukat.

Közönséges értelemben ezek az ugynevezett könnyelmű emberek.

Semmi sem jön nekik elég gyorsan arra, hogy addig szomjas, emésztő vágygyal ne epednének utána és semmit sem érhetnek el elég későn, hogy meg ne unák, amint elérték. A jövőt nem tudják bevégni: futnak elébe; a jelent nem bírják kiállani: menekülnek belőle.

Igy gyorsabban érnek el mindent, de viszont hamarabb is kénytelenek megválni mindentől. Ez a diésőségük, de tragikumuk is egyuttal. És tragikai bukásuk minden évben bekövetkezik egyszer — nyáron.

Ilyenkor, mikor más ember még rózsás színekkel festi ki magának a jövődőt: mi minden szépet és jót fog csinálni nyári szünideje alatt, a könnyelmű ember már elpocsékolta szabadságidejét. Mert alig aranyozza be még a májusi napsugár a világot, a könnyelmű ember már nem tud megmaradni a helyén. Nap-nap után türethetlenebbnek tetszik neki máskor oly természetes, megszokott életmód s június elején már futva, bucsuzatlanul menekül — nyaralni.

A szabadság azután gyorsan, szinte észrevétlenül elfogy, mint a kámför s a könnyelmű ember kénytelen visszatérni a városok köhalmazába, úgy, mint poétikusan nevezni szokták: a forró, gőzölgő kintő-kamarákba. És megkezdődik a vezeklés ideje.

A könnyelmű ember sorvasztó irigységgel nézi naponként a hatalmasan megrakott kocsikat, melyek a boldog nyaralókkal robognak a pályaudvarok felé, tehetetlen dühvel járta szemeit végig a leeresztett rollókon, melyek az üres, naftalinos szobákat takarják el az itthonmaradtak szemei elől s elkeseredve gondol vissza a kis stájer faluskára, melynek egyik kényelmetlen, piszkos fogadóiban huzta meg magát szabadságideje alatt, a szeszélyes tavaszi időjárás mostohaságának miatta.

Majd szent esküvővel fogadja, hogy a jövő nyáron el nem utazik augusztus előtt. Elkeseredése aztán lassankint esendes rezignációba megy át, s míg unottan, fásultan jár a megpuhult aszfalton, az izzó kövezeten, hihetetlen népdalmotivumok, áriák és versköltemények kavarnak az agyában, ezzel a folyton ismétlődő refrénnel: »Ha volnék kis madár... vagy: »Istenem, Istenem! mért nem adál szárnyat?« ...

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota, Nagypiac.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A nagyvárad legújabb nemes család.** Dr. Grósz Albertet, a nagyvárad orvosi karának nesztorát, kinek jubileumi ünnepe alkalmából érdemeit már méltattuk, s kinek kitüntetéséhez commentárokat fűzni már azért is felesleges, mert ismeri és szereti őt nemesak Nagyvárad és Bihar megye közönsége, de ismerik őt humánus munkálkodása után az országban mindenütt, a király legmagasabb figyelmére méltatta és úgy neki, mint törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta.

A kitüntetés híre már a délelőtti órákban érkezett Nagyváradra és általában nagy örömet okozott mindazoknak, akik a nemes lelkű Grósz-család iránt rokonszenvvel viseltetnek.

A királyi kézirat szövege, melyet a hivatalos lap tegnap este érkezett számából vettünk a következő:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. Grósz Albertnek, Biharvármegye t. főorvosának és törvényes utódainak hosszas orvosi pályáján szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben 1895. július 7.

Jósika Sámuel s. k. Ferencz József s. k.

* **Elismerés az ellentáborból.** A »Pesti Hírlap« közlebbi számában »Látogatás a fegyházakban« czimvel saját tudósítójától cikket közöl a maria nostrai női fegyverházról. Közleményéből átvesszük a következő sorokat, melyek élénk világot vetnek arra az óriási türelemre, lelki erőre, önmegtartóztatásra, melylyel a maria-nostrai apácák hosszú évtizedeken, sőt egész életükön keresztül tanítják erkölcsös életre, vallásosságra oktatják a gondjaikra bízott fegyencznöket. A P. H. többek közt ezeket írja:

Ha egyik-másik munkásnő rosszul dolgozik, lármázik, makaes vagy társával összevész, a felügyelő apáca türelmesen javít munkáján, szelid hangon csöndre inti és oly szépen, csaknem esdőleg igyekszik a civakodókat egymással kibékíteni, mintha a fegyencznő egy előkelő családból származó, elkönyvezetett növendék volna, ő pedig egy igénytelen

tanítónő, kinek a drága tandíj fejében elnézőnek, az önmegtartóztatásig szelidnek kell lenni. És ha mindezt tapasztaljuk, igazán arra a gondolatra jutunk, hogy tulajdonképpen — habár jószántából — sokkal nagyobb fogoly az apáca, mint az a súlyos büntényt elkövetett fegyencz, aki tizenöt év után mindenestre szabadul és ismét érintkezésbe léphet a világgal, míg az apáca egész életén át ennek a nehézség, nagyon nehéz munkának a rabja. Hét olyan apáca van az intézetben, akik már 38 év óta megszakítás nélkül élnek és fáradoznak ezen a helyen. Épen ezért nem lehet elég elismeréssel méltatnunk az ő foglalkozásukat, akik üdvöt, boldogságot találnak abban, hogy a legmegrögzöttebb gonosztevőket a vallás és becsület tanaira oktatják. — Az apácák igen szerényen élnek; hetenként csak háromszor esznek húst.

* **A gör. keletiek Péter-Pál napja.** Gör. kel. vallású polgártársaink tegnap ülték meg Péter-Pál ünnepét. A templomban nagy számu közönség jelent meg és hallgatta végig a prédikációt. A Péterek és Pálok vendégszerető hajlékaiban pedig vig élet volt és a kedves vendégek sűrű egymásutánban éltették a házi gazdákat. Fassie Pált, a nagyvárad kir. tszék egyik kitűnő és legszorgalmasabb bíráját is számosan üdvözlöttek névnapja alkalmából.

* **Ninesies magyar nemes.** Az új szerb kormány belügyminiszterének következő rövid életrajzát küldték be Ujvidékről: Ninesies Áron 1844-ben született Ó-Kanizsán, Bács-Bodrog megyében. A szerb és magyar elemi iskolákat Ó-Kanizsán végezte, bonnan Szabadkára, majd a magyar nyelv alaposabb elsajátítása végett Kecskemétre vonult gimnáziumi tanulmányainak bevégzésére. A jogot már Belgrádban végezte. Ninesies a magyar nemességhez tartozik. Családját, a nemesi oklevéllel tanúbizonysága szerint, még Maria Terézia emelte nemesi rangra.

* **Meghalt utána.** A váraljai lakosok mindnyájan ismerték azt a nyírott bajszú, alacsony kis oláh embert, akinek a koresmája révén nagyon sok baja volt a nagyvárad rendőrséggel.

Szime Mitrut még azon jogától is megfosztotta egy időre a hatóság, hogy nem engedett hozzá szolgálatba csak olyan cselédet, aki már jóval túl van a három ikszen. Utóbbi időben a sok appelláció után megszüntette a koresmaüzletet és egy olyan szatócsüzletfelét nyitott magának.

Aztán felment a cselédnyilvántartáshoz, hogy most már írják be ő hozzá ezt a jóképű, fiatal Domokos Sárát, mert már nincs koresmája, most már szatócs. Be is írták.

A leánynak nagyon jól ment sora, mert tulajdonképpen ő volt asszony a háznál. A szegény Mitruné csak dolgozott, de ütleget kapott, ha az erkölcselenség ellen felszólt.

Tegnap megfordult a sors kereke. A leány el akart menni a szolgálatból és Szime nem akarta engedni és ezért a feleség is, a vice-asszony is felmentek a rendőrséghez panaszt tenni. Ez alatt Szime Mitru egyet gondolt: *bezárta magára a boltajtót és az ajtószárára felakasztotta magát.*

Azt mondta előbb a szomszédjának Braunnak, hogy ő nem tud élni a leány nélkül és egy »lavorvel«-lel lelővi a feleségét, aki elűzte. Azonban mást, okosabbat gondolt.

Mikor a panaszosok hazamentek, már észrevették a lakók az öngyilkosságot, de Mitru, dr. Rednik élesztési kísérletei dacára, nem mozdult meg többet. A hulláját a bonczházba szállították.

Domokos Sára az öngyilkosság hírére büszke önérettel dicsékedett, hogy ez már a harmadik férfi, aki érte a halálba ment. A szegény özvegy pedig ejtett néhány könnyet és összetéve két kezét, feltekintett az égre és így hálálkodott, mégis igazságos vagy te én Úram, Istenem!

* **Lábát törte a lakodalmán.** Tragikus sors érte esküvője napján Ertl Gyula ladoméri nagybérlőt. Vig lakoma követte Győrt az esketési szertartást, majd tánczra perdült a násznép. De a mulatozásnak sokkal korábban lett vége, semmint hitték volna. Este féltenegy órakor ugyanis, mikor a boldog vőlegény éppen menyasszonyával tánczolt keringőt, a sikos padlózatot megcsuszott és elesett.

— *Eltört a lábam!* — kiáltotta Ertl, a mit eleinte nem is akartak elhinni, annyira hihetetlennek tűnt föl a szerencsétlenség. Csakhamar azonban szomorúan győződtek meg a valóról, mert a vőlegény nem birt fölkelni. Fölemelték s apósa Argay István dr. konstatálta, hogy ballába tört el bokán felül. A násznép vigasztalga a kétségbeesett fiatal menyecskét, s aztán lassankint lehangoztan eloszlott.

* **Katonai díjlövészet.** A 37. gyalogezred legjobb lövői holnap érdekes versenyre kelnek a wolff erdőben. Az ottani lövöldében ugyanis díjlövészetet tartanak. Enhuber cs. és kir. alezredes vezénylete alatt. Az első díj 15 korona; ezenkívül lesz hat díj a 5 korona, három díj a 3 korona. A lövészetben részt vesz az egész tisztkar.

* **Egy magyar katonatiszt öngyilkossága Berlinben.** Berlinből írják: Dészán Gerő közös hadseregbeli főhadnagy öngyilkosságot követett el. Miután tetemes adósságai miatt otthon rokonaival meghasonlott, Berlinbe jött, a hol a löversenyeken habitué volt, és rendesen nagy összeget veszített. A legnagyobb anyagi zavarok között nyult a pisztolyhoz. Anyja és nagybátyja, a ki temesváron alispán, eskélyt küldtek a temetési költségekre. A hagyatékra, a mely 100 márkából és egy gyűrűből áll, a kórház formál igényt.

* **Kimutatás és köszönetnyilvánítás.** A »Szigligeti-Társaság« által Nagyszalontán 1895. év július hó 7-én tartott felolvasó ünnepély rendezésével meghívott helyi bizottság kötelességének tartja, legőszintébb köszönetének kifejezése mellett, nyilvánosan nyugtázni, hogy az Iványi síremlék és szalontai kórház alapnövelésére a felolvasó ülésen, illetve tánczestélyen a következő felülfizetések eszközöltek: Nagyméltóságú Tisza Kálmán ur 8^{frt}, nsgs. Markovits Antal ur 8^{frt}, nsgs. Lovassy Ferencz ur 4^{frt}, tek. Sántha István 4^{forint}, Czeilik György ur 3^{frt}, Leidl Henrik, dr. Konrád Márk és Nagy Márton urak 2—2^{forint}, Fejér István, Sámson Sámuel, Lovassy Andor, dr. Sarkady Dániel urak és özv. Podhráczky Ferenczné urnő 1—1^{frt}ot, végül Enbiczu János ur 1^{frt} 50^{kr}. Kelt Nagyszalontán, 1895. július hó 8-ik napján. A helyi bizottság megbízásából: Nagy Márton elnök.

* **Nagyon fogy a víz.** A tegnapi városi közgyűlésen Busch Dávid városi főmérnök érdekes nyilatkozatot tett a vízfogyasztásról. Figyelmeztette a közönséget, hogy ha nem takarékoskodik, ma holnap beáll a vízszükség. A vezeték jelenlegi berendezése szerint ugyanis naponként 3000 köbméter vizet lehet produkálni, melyből elfogyasztanak 2800 köbmétert. Ha már most az ujonnan bejelentett házi vezetékek is elkészülnek, és a vízpocséklás egyre tart, egy napon arra virradunk, hogy nem lesz víz. A hatóságnak ekkor vagy a vízmérőket kell beállítani, vagy a nagy költségekkel járó új kutak felállításáról kell gondoskodnia. A főmérnök ezen nyilatkozata után a közönség vegye fontolóra a dolgot és igyekezzék a víz használata körül takarékoskodni, nehogy az említett vízmérők beállításával újabb költségekkel terhelje magát.

* **A Megyeri Zsuzsánnák.** Gyuláról írja levelezőnk: Békésmegye közigazgatási bizottságának közlebbi ülésén érdekes ügy került szóba: A Megyeri Zsuzsánnák ügye. Az árvaszéknél ugyanis két Megyeri Zsuzsánnának az árvatömegét kezelték, azaz a tömeg csak az egyiknél volt meg, a másik Megyeri Zsuzsánna nagyon szegény leány vala. Ez a szegény Megyeri Zsuzsánna egy napon elment a kis járandóságért az árvaszékhez, ahol összetévesztették őt gazdag névrokonával és ennek a részét adták ki neki. A szegény Megyeri Zsuzsánna nem vette zokon hogy sokkal több pénzt kapott, mint

amennyi járt volna neki. A tévedés most derült ki. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy egyelőre a tartalék-alap fedezi a hiányt, azután pör útján óhajják az egyszerre gazdaggá lett Megyeri Zsuzsánát ismét szegényné tenni.

* **Örült a fogdában.** Velőthasító rikoltások közben majd friss, pattogós, majd lassu bánatos betyárnótákat énekelt tegnap délután torkaszakadtából özv. R á c z Györgyné a főutczán. Egyszer-egyszer még tánczra is perdült és a járókelőket rögtön tájékoztatta összevissza beszédjével, hogy meghibbant az elméje, első-tétült előtte a világ. A rendőrségre kísérték fel és a fogdában oly dühösen viselkedett, hogy kényszerzubbonyt kellett ráadni. Mikor a kezei már le voltak kötözve, rémes jelenetek következtek. A gyengébb idegzetű embernek nem tanácsos végig nézni, végighallgatni azokat a ferde dolgokat, amiket a kormányossát elvesztett fizikum képes véghezvinni. Az az istenileg megalkotott emberi szervezet minő utálatos, minő visszataszító, ha elszáll belőle az okosság. A szerencsétlen asszony egy nagyváradi vasutas nyugdíjas özvegye, akit fia gondoz. Tegnap megugrott hazulról és így került a rendőrséghez.

* **Fogorvosi vizsgálaton.** A tanár: Hogy hívják azokat a fogakat, a melyek legutoljára nőnek?

A tanuló: Hamis fogaknak.

* **Villámütés egy kórházba.** A »Bihar-megyei közkorház udvarán egy nagy jegenyefa állott, mely hős árnyával sok betegnek szerzett üdülést. A tegnapi zivatar alkalmával a villám a jegenyefába ütött s ketté hasította azt. A nagy dőreje a kórház betegei mind kifutottak az udvarra és sajnálattal látták, hogy a jegenyefát lönkre tette a villám. Most kormosan mered az ég felé a disztől megfosztott csonka fa. Emberben s állatban kár nem történt.

* **Viaskodás egy megvadult ökörrel.** Rémes jelenet játszódott le tegnap a nagyváradi vasuti pályaház közelében. Egy vidéki parasztember két darab szarvasmarhát hajtott a vámfelé, mi közben az egyik, egy hegyesszarvu ökör megvadult és gazdájának iramodott. A parasztember botjával védekezett egy darabig de azután futásban keresett menedéket. Az ökör felérte és szarvára emelve a szerencsétlent úgy vágta a kövezethez, hogy orrán, száján ömlött a vér. A dühös állat ekkor iszonyatos bögéssel szembe futott egy honvédesapattal és talán meg is sebesíti a legénységet, ha a vezető tiszt derekasan és katonához illő módon nem viselkedik. A bösz állatot eleinte kardlapozva igyekezett visszatérésre bírni, de midőn látta, hogy nem enged és testi épségüket veszélyezteti, kardjával úgy szügyönszúrta, hogy visszahátrált. Az ökör a kapott szurástól ellenkező irányba kezdett futni és beugrott a pályaudvarba, ahol volt nagy sikoltás, rikoltás a véres ökör látára. Nagy erőlködés után a faraktár közelében elfogták a dühös állatot és gazdája a téhénhez kötve elhajította.

* **Kihajigálta a gyermekeit az ablakon.** Kalauz Istvánnak, Steiner székesfehérvári püspök komornyikjának feleségén már régóta észlelték az elmebetegség jeleit. A szerencsétlen asszony baja a napokban oly veszedelmes jellegűt öltött, hogy ártalmatlanná kellett tenni. A délután folyamán ugyanis felugrott fekvőhelyéről s kis gyermekeit kihajigálta az ablakon, aztán az ápolónőnek esett megharapálta és söprűvel kiütötte. A gyermekeknek szerencsére semmi baja nem történt. A dühössé lett elmebeteg asszonyt a városi kórházba szállították.

* **Helybenhagyott cigányasszony.** Korpás János csavargó meg Károly Mihályné vőn cigányasszony a legjobb egyetértésben

szoktak élni egymással, de tegnap a nagypiaczon sehogy sem tudtak egy véleményre jutni, mert hát az a bizonyos gőz nem engedte. Korpás már a fejét is vakarta mérgében, hogy az öreg asszony fogja be a száját, de biz az egy hajszálnyit sem engedett, hanem szidta, mint a bokrot. Korpás azt mondta erre: már most csend legyen, mert isten ucsese! helybenhagyom kendet. És mert újra beszélt, egy ruddal úgy helybenhagyta az öreg asszonyt, hogy a fejéből ömlött a vér, a szemei meg kidagadtak annyira, hogy a rendőrségtől a betegszállító kocsin került a kórházba. Korpást természetesen letartóztatták.

* **Herczegfiu a halál torkában.** Csodálatos véletlen mentette meg az életét Solms herceg három éves fiacskájának, a ki Möllesdorf állomás közelében kibukott a gyorsan haladó vasuti kocsi-ből. A vonalon óriási szélvihar dühöngött és a nagy szélvész felszakította a vasuti kocsi ajtaját, a mely mögött a kis herceg gondtalanul játszadozott. Az ajtó kinyílása folytán a gyermek elvesztette az egyensúlyt és lezuhant a kocsi párkányára, onnan a töltésre. A vonatot rögtön megállították, a vasuti személyzet élén a herceg udvarmesterével a fiu összevazott tetemének keresésére indultak. A gondviselés azonban örököst életé felett és a holttestet kétségbeesetten kereső embereknek vígan elébe szaladt a kis herceg, a ki könnyű bőrhorzsolásokon kívül más sérülést nem szenvedett.

* **Hentesek hareza a Sz.-László téren.** Tegnap reggel 6 órakor volt nagy lótás-futás, visítás. Amennyi kofa csak künn volt a piacon, az mind egymás hátán keresztül bámulta a hentesek és henteslegények harezáit. Min kaptak össze, azt senki sem tudta megmondani, még a rendőr sem, aki a legnagyobb tűzbe keveredett maga is, mert kapott egy párt a javából. A botrányhősöket bejelentették a rendőrbíróshoz, ahol legközelebb kiderülnek az érdekes adatok, amelyek olyan vérszomjasokká tüzeltek a sertéspusztító atyafiakat. A rudakat, amelyekkel hadakoztak, bűnjelként lefoglalták.

* **Mert nem engedték sétálni.** Pozsonyban egy szép leány meg akart válni az élettől, mert szülei nem engedték meg, hogy sétálni menjen. Bader Eufenia a neve a leánynak. Atyja czukrász és a Wödrice-uton lakik. A leány első haragjában kifutott a második emeleti lakás folyosójára s ennek feltűnően alacsony korlátján át az udvar kövezetére ugrott. Az összefutott családtagok s a ház lakói azt hitték, hogy a leány szörnyet halt, de az előhívott orvosok eszméletre hozták. Csipőcsontját azonban eltörte s egyik karját összevazta. Most súlyos beteg fekszik szülei lakásán.

* **Lökje ki!** Az öreg Kollmann bácsi némi napon alig győzi a panaszhallgatást. Az ügyesbajos emberek mind az ő nyakára mennek, akár tartozik hozzá a dolog, akár nem. Tegnap is került egy ilyen. Kovács József házigazda azt panaszolta neki hogy az ő lakója se nem fizet, se kiköltözködni nem akar. A türelmét vesztett biztos éppen egy másik féllal levén elfoglalva, kit a rendőr állított elébe, fél oldalról mérgesen oda kiáltja: »Lökje ki!« A háztulajdonos is néz, a rendőr is néz. Ez is, az is azt hiszi, hogy a rendőrnek szól a parancs és csak akkor világosodik meg a zavar, mikor a helyzeten mosolygó biztos kijelenti, hogy a házi gazdának szólott megjegyzése és a lakóját értette alatta. — A rendőr meg sarkon fordulva a folyosón mondja magában: »Még jó hogy meg nem fogtam, mert oda lett volna az rendőri tapéntat.«

* **Pincézerek kongresszusa.** A magyarországi pincézerek, köztük a nagyváradiak is, már jó óta törekednek azon, hogy állapotaikon javítsanak. Szeretnék, ha karuk iparszaknak ismertetnék el a törvény előtt, szeretnének pincézertanoneziskolákat létesíteni, s legfőképpen rendezni a nyugdíjügyüket. Ez nagyon elférne náluk, mert a megfeszített éjjeli munka rendkívül sok beteg, embert nevel náluk.

Ezen ügyek elintézésére hívnak október havában Szegedre országos pincézerekongresszust össze, a melynek előmunkálatait már meg is kezdte az erre kiküldött szegedi bizottság. A kongresszus elnökévé Kan Jánost, az ismert szegedi vendéglőst választották meg. A kongresszussal egy idejűleg a szegedi vendéglősök ipartársulata zászlószentelést tart.

* **A kir. alügyész gyűrűje.** Pop Aurél nagyváradi kir. alügyész tegnap délután a Rimanóczy-fürdőtől a körösparti sétányig terjedő utvonalon elvesztette értékes brillantgyűrűjét. Aki megtalálja és tulajdonosának átadja, szép jutalomban részesül.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskőh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskőh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kőtről 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

A „magyar-csékei csendélethez.”

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Becsés lapjának jul. 6. számában »Magyar-csékei csendélet« czimen a tisztelt tudósító humoros fegyverrel igyekezik orvosolni a magyar-csékei, szerinte pártoskodás által megzavart társadalmi életet. Megvagyok győződve teljesen jó szándékáról, csak jól értesültségét kell kétségbe vonnom. Hogy nincs meg kellő összhang az intelligencia minden egyes tagja között, sajnos, tagadhatatlan; de hát ez már nem ritka eset más helyen sem. Azonban arról nincs tudomásom, hogy esetleg két haragos fél érdekében az egész intelligencia két pártra oszlanék, s tüntetésül kontra- és recontra mulatságokat rendeznének.

Két mulatságot ír le tudósító. Az elsőt Bartók-párt mulatságának nevezi el, mely az erdőben tartatott, s comicus elázással, illetőleg megázással végződött. Ezen kirándulásról van tudomásom, bár részt nem vettem benne, de részemről pártmulatságnak nem tartottam, s ha az ott mulató közönség annak tartotta, nagyon helytelenül tette, s azt a hatalmas megáztást tekintse a sors bosszújának.

De már arról nagyon rosszul van értesülve tisztelt tudósító, hogy én vagy Klósz barátom egy contra szalonnasütéssel kegyetlen erős borsot akartunk volna törni Bartók barátom orra alá, mely alkalommal tánczczal fűszerezve reggelig tartott volna a sikerült mulatság. Ilyen mulatságot nem hogy rendeztünk, vagy benne részt vettünk volna, de még tudomásunk sincs róla.

Sajnálom ugyan, hogy ily sikerült mulatság rendezésének dicsőségét ezuttal el kell magamtól háritanom s hogy ilyenben — azt hiszem tudósítóval együtt — részt nem vehettem, de hát ha lett volna, sem vettem volna részt oly feltétellel, hogy megjelenésemel egy klikk mellett vagy ellen demonstrálják, mert nem tartom okos dolognak más házának égésénél a tüzet olajjal igyekezni oltani.

Kölesönös törekvésünk legyen inkább a darabosokat elsimitani, az ellentéteket kiegyenlíteni. E czélra szívesen kezét fogok tudósítóval, csak arra figyelmeztetem, hogy máskor jobb értesültségre tegyen szert, nehogy még nagyobb ellentéteknek egyengesse útját.

Nem éltem volna különben ezen kis helyreigazitással sem, ha már eddig nem kellett volna tapasztalnom, hogy az ilyen különben ártatlan kis tudósítói licentia poetica is félreértésekre adhat alkalmat.

Kelt Magyar-Cséken, 1895. július 7.

T. J.

TANÜGY.

Tornatanitók fizetése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a középiskolák tornatanitójának javadalmazása tárgyában a következő rendeletet, illetve az alábbi szabályzatot adta ki:

1. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alatt álló nyolcosztályú középiskolákban működő s törvény szerint kiegészített önálló (rendes) tornatanitók rendszerezett állami alkalmazottak s mint ilyenek, az 1893. évi IV. t.-cz. által megállapított X. fizetési osztályba tartoznak. Fizetésük 800, 900, 1000 frt, a megfelelő lakpénzzel és 100—100 forint ötféves pótlékkal. Mint a középiskolákban működő többi rendes tanárok, heti 18 órai tanításra kötelezhetők.

2. Ha a tornát nem rendes tornatanító, hanem ugyanazon iskola más tanára mellékesen, vagy más tanintézeti tanár, avagy más bejáró tornatanító állandóan tanítja, aminek szüksége különösen akkor áll be, ha a tanintézet csonka vagy ha a tanulók kisebb száma miatt az osztályok összevonhatók s így nincs annyi tornaóra, hogy rendes tornatanítót kellene alkalmazni, vagy pedig, ha rendes tornatanító nem alkalmazható, akkor az így alkalmazott, (mint rendkívüli tornatanítók, vagy óraadók), alapul véve az 1883. évi XXX. törvényzikk 32. §-ában megszabott heti 18 órát, egy óra után jutalomdíjjal a vidéken a 800 frtos törzsfizetés $\frac{1}{18}$ -ad részét igényelhetik a fővárosban pedig a magasabb 900 frtos fizetés $\frac{2}{18}$ -ad részét, ami az első esetben egy-egy heti óra után 44 frtot, a másodikban 50 frtot tesz ki.

3. A 2. pontban jelzett kulcs szolgál a jutalmazás mértékéül akkor is, ha a tornatanító 18 órán felül tanít, (például párhuzamos osztályok esetén), vagy ha a tornatanítót (például betegség esetében), mások helyettesítik.

EGYLET.

A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egyteléből.

Nyilvános köszönet.

A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egytele által folyó év június 30-án rendezett nyári táncmulatság alkalmából, az alább közölt főüllesztőknek szíves köszönetét nyilváníttja a bizottság nevében.

Agod Lajos,
pénztárnok.

Németh Antal,
biz. elnök.

Szinigazgatóság 4 frt, Bertsey György 2 frt, Molnár gyógyszerész 1 frt. 50 kr., Sipos Orbán, N. N. Szilárdy Ernő, Nyíri György, Serdült Bálint, N. N. Rádl Ödön, Miskolczy Barnabás, Kunez Gusztáv, Dévald Mihály, Papp János, ifj. Mónus Sándor, Antónius 1—1 frtot, Vurst J. Fehér Izrael, N. N. Béler Gyula 50—50 krt., Fazekas Lajos 40 kr. F. B. Bodó Imre, 30—30 krt. Brittig Jakab 20 kr. Kovács Ödön 1 frt, Dobos István, Jó Mihály, Király Zsigmond, Milibák József, Spengler Francziska 50—50 kr. Osváth József 30 kr.

MULATSÁG.

Veress Sándor hangversenye.

(—ő.) Mikor Kolozsvárral voltunk színész-házasságban, Ditrói Mór társulata játszott a szinkörben. Akkor történt, hogy az operaház titkára benézett egy este a szinkörbe. Epen Veress Sándor énekelt. A titkár félve nézett körül a fabódében.

— Mi bajod? kérdezte Ditrói.

— Attól félek, mondta a titkár, hogy ha ez a Veress kiereszti azt a hatalmas hangját, összedől a szinkör.

Rövidesen rá az operában találjuk mint annak egyik előkelő énekését. Tömör, érczes, esillogó hangját, mely azóta a legszebben csillogott, élvezettel hallgatja a közönség Budapesten, hol kedvence az intendatúrának s a publikumnak. Elpusztíthatatlan érczes bariton hangjával a legkönnyebben énekeli végig nagy szerepeit, ha pedig pihenője akad (ami ritkán

kerül), hangversenyt rendez. Így volt Kálnokyval pár évvel előbb nálunk, s a kuruczdalokat sohasem énekelték oly szépen, erősen s lelkesen, mint ő. Most a »Félix fürdő« vendége, hol *casárnap nagy hangversenyt rendez*, melyen saját szerzeményi nótáin kívül több kedvelt opera áriát énekel. Rónai Schulez Gyula a m. kir. operaház első gordonkása, Tarnay Leona zongora művész s Keömley Gyula komikus. A kiváló műsorral bíró hangversenyre már ma felhívjuk a közönség figyelmét, mely ismeri Veress Sándort, s tudja, hogy amit ő produkál, az művelzetet szerez. A műsor a következő:

1. Zongora-szám. Tarnay Leonától.
2. A »Säckingeni trombitás bucsúdala. Énekli Veress Sándor.
3. Gordonkaszóló. Játssza Schults Gyula, a m. kir. operaház első gordonkása.
4. Modern kuplék. Előadja Keömley Gyula.
5. A »Traviata« nagy áriája. Énekli Veress Sándor.
6. Kuplék. Keömley Gyulától.
7. Operett kivonatok. Zongorán előadja Tarnay Leona.
8. Veress Sándor népdalai. Előadja a szerző.

A hangverseny a kies Félix fürdő díszes kurszálonjában lesz. Kezdeté este 6 órakor. Belépti díj: Első hely 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt. Allóhely 80 krajczár.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: *Vasgyáros*: Hegyesy Mari és Kormos Ferike vendégfellépéssel.

Szombaton: *IV. László*: Hegyesy Mari vendégfellépésével.

Vasárnap: d. u. *Dobó Katizza*; este: *A madarász*.

A szókimondó asszonyság.

Mennél többet nézzük azt az igazi francia esportivel és leleményességgel megírt darabot annál jobban rokonszenvesebbé válik előttünk mosonóból lett danzingi hercegnő s Napoleon szomorúsággal elegyes vigságos története.

Azt hisszük, hogy a darab érdekességét nagy részben annak köszönheti, hogy a francia császár magán viszonyait, hozza a színpadra. Tehetik Napoleonnal, nincsenek dicsőségesen uralkodó unokái. Bezzeg megütné a kezét az a vigjáték író, aki a most uralkodó dinastiák magán életeit firtatná, a szegény vigjáték író tehát onnan vesz, a honnan lehet.

Majd száz esztendőök multával a mikor elkövetkezik az »Ember tragédiájában« vázolt szomorú időszak, a phalanster rendszer a ahol megszűnik az egyén s számokat kapnak az emberek, akkor lesz tragédiái alak Napoleon. — Bámulni fogják, hogy létezett egy ilyen hatalmas individuum s talán az akkori Sakespeare a nagy hős emlékéhez méltó tragédiát fog róla írni.

Ma még oly közel vagyunk ehhez a hatalmas korszakhoz, hogy a Napoleonok csak vigjátéki hősöknek valók s a kitől reszketett egész európa azon, a »Szókimondó asszonyság« — édesen nevet a misera plebs contribuens.

Delli Emma tegnap is olyan bájos volt, s olyan öntudatos művészettel játszott, mely méltó nagy tehetségéhez. Hálás közönsége tapsal bőven (ezt bőven adta a publikum, ha méltó rá valaki) és szép virágosárral tüntette ki. Az a jelenete, ahol lefözi a két hercegnőt s a melynek egyrészt a darab sikerét köszönheti, pompásan sikerült.

Gál Gyula élethű Napoleonja egyike azoknak az alakításoknak, amelyekről legnagyobb elismeréssel szólhatnak.

Balassa és Tompa összes tehetségét latba vetették s pedig sikerrel.

Róna székly, Angyal Ilka, Róna székly és Ligeti Vilmos nagy sikerrel játszottak.

REGENY-CSARNOK.

Későn.

Robinson F. W. után: M. J.

24

(Folytatás.)

— Azt egész nyugodtan elhagyhatja. De fáradsága különben is haszontalan lenne, mert Sefnek szeme elé sohasem kerülne az a levél! Most haza megyek s néhány szóval elmondom neki, hogy ma reggel itt voltam, de azaz előkelő úr, aki — — —

— Nem, nem, ne mondjon ön neki semmit! Minderre kérem, engedje meg, hogy magam tisztázzam előtte levélben a dolgot, esdeklett Dudley.

— Talán írásban akar ön házassági ajánlatot tenni neki? Igen vagy nem? kérde Carrington fölemelkedve.

— Fel akarom előtte tárni helyzetemet s elmondani miként — — —

— Akkor, kimélje meg magát a fáradságtól, szakítsa félbe röviden az öreg. Ő sem a levelet nem fogja megkapni, sem önt nem fogja többé viszontlátni... Jöjj, Ben, ne zavarjuk tovább e »derék« uriembert.

A két munkás komolyan és méltóságteljesen távozott el a szobából. Dudley mélyen felleggett, midőn e rettenetessé váló párbeszéd végre befejezést nyert és ismét helyet foglalt íróasztalánál. — Ekkor az ajtó még egyszer fölnyílt, s Carrington újból bedugva fejét, így szólt:

— Mielőtt elmennék, meg kell mondanom, mit gondolok önről! Különben nem volna nyugtom a sirban sem!

— Kiméljen meg uram, kiméljen meg! esdeklett Dudley. Én magam is oly rossz véleményt táplálok magam felől, hogy ön bátran elhallgathatja a magáét. Tudom, hogy mit gondol felőlem s tudom azt is, hogy illet gondolni joga van!

— Nem kimélhetem meg önt. Kötelességemnek tartom megmondani önnek, hogy kezdettől fogva, mint egy alávaló fickó járt el — hallja ön, mint egy alávaló fickó!

Az ajtó bezárult. Dudley megsemmisülten rogyott vissza székébe s az öreg hazasietett, hogy szegény gyermekének megvigye a szomorú hirt.

VII.

Igen, Dudley azonnal írni akart Sefnek s a leány bizonyára nem ítélte volna el úgy, mint a többiek. Az öreg Carrington csak kissé erősebb hangon ismételte Amore Frank véleményét. De hát várhatta-e Dudley, hogy más-kép ítélje meg őt, mint megítélték volna az ő helyén száz férfiú közül kilenczvenkilenczet? Micsoda bizonyítékot tudott ő felhozni a mellett, hogy a szegény divatárusnőt nem sodorta gyalázatba s hogy iránta kezdettől fogva tanúsított magaviselete nem irányult soha oda, hogy őt bolondítsa?

Igen, igen, neki azonnal írnia kellett Sefnek. De mondani könnyebb volt ezt, mint megtenni. Az igazi szavakra soha sem tudott rátalálni. Hogyan tegye előtte lelkiállapotát érthetővé? Megszégyenítő volt rá nézve nyíltan papírra tenni, hogy ő, Grey Dudley, esztelen, szenvedélyes szerelemre fakadt egy közönséges származású leány iránt, hogy hosszú ideig abban találta egyedüli boldogságát, hogy e leány hangját, vidám nevetését hallgatta, hogy szívében reményeket keltett, mialatt a valóságban épen nem gondolt arra, hogy őt neijé tegye! Nem volt képes neki megvallani, hogy az ő rokonai és környezetétől irtózik s hogy akkor, midőn neki szerelmet vallott, már rég jegyese volt egy előkelő szép teremtesnek. És mégis meg kellett írnia. Így tehát biztosította a leányt forró, önzetlen szerelemről. Az a tudat, hogy ez annyit szenvedhet ő miatta, annyira leverte Dudleyt, hogy épenséggel nem talált a helyzet megvilágosítására alkalmas szavakat; de kérte őt, hogy ne ítélje el oly szigorúan, mint atyja tette s higgye el neki, hogy mindkettőjükre nézve a legjobb, ha elválnak egymástól.

At- meg átolvasta a levelet s nem volt vele megelégedve, mert a szavak megközelítőleg sem fejezték ki valódi érzelmeit. Nem, így nem akart elválni attól, ki neki a világon legkedvesebbje volt! Széttépte a levelet s bedobta a kályhába.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Kanonokok kinevezése Zágrábban.

Zágráb, július 10. (Saját tudósít. táv.) A bán és Paszlovics érsek között hír szerint megegyezés jött létre a régóta üresedésben levő kanonoki stallumok betöltését illetőleg. A felterjesztés megtétve a kinevezések rövid idő alatt megtörténnek, s ezzel be lesz fejezve a régóta húzódó ügy, amelynek politikai háttere van.

A nuncziusért.

Budapest, július 11. (Saját tud. táv.) Legújabbán két egyházkerület csókolódzik a kath. közvéleményhez tolmácsolván a Szent Székhez való ragaszkodást, másfelől pedig enyhítvén a br. Bánffy Dezső által Magyarország lovagiasságon, vendégszereteten üttött sebeket. A kecseli esperes kerület nevében Rezsnyák János ker. esperes, a malaczkoi egyházkerület közgyűlésének megbízásából pedig Meliszek Adol ker. jegyző megleghangu jegyző-könyvi kivonatát közlik a nunczius ügyben.

Kossuth Ferencz Olaszországban.

Budapest, jul. 11. (Saját tud. táv.) Kossuth Ferencz három havi tartózkodásra Olaszországba utazik. Nincsen szándéka, hogy külföldi tartózkodását megszakítsa, elvonul a függetlenségi pártban folyó aknakora elől s csak akkor lép akcióba, ha valami nagy esemény történik. Kossuth Ferencz környezete a néppárttól várja azt a nagy eseményt, Eötvösök arra számítanak, hogy a néppárt szervezkedése ől olyan arányokat, hogy körülhordják az izgatás gyújtogató fáklyáit az országban.

A király Prágában.

Bécs, július 11. (Saját tud. táv.) Képviselői körökben hire jár, hogy a király szeptemberben az ethnografiai kiállítás megtekintésére Prágába utazik.

A prágai ostromállapot.

Bécs, július 11. (Saját tudósítónk táv.) A képviselőházban elterjedt hírek szerint az ostromállapotot Prágában megszüntették. Thun helytartó, ki néhány napig Bécsben időzött, a határozatot már el is vitte magával. Ennek a hírek a valódiságában még megbizni nem lehet.

A bolgár küldöttség a czárnál.

Szófia, július 11. (Saját tud. táv.) Pétervári jelentés szerint Miklós czár szerdán fogadta a bolgár küldöttséget.

Lengyelzsídok Kecskeméten.

Kecskemét, jul. 11. (Saját tud. táv.) A lengyelzsídok egész inváziója lepte el Kecskemétet a gyümölcs vásár kezdetével. Az ottani kereskedők nem konkurálhatnak czekekkel a bevándorlottakkal, mert míg a kecskeméti lakosok terhes állami és községi adókat fizetnek, a lengyelzsídokat az ilyen teher nem nyom. Miután úgy látszik, hogy a lengyelzsídok az egész gyümölcspiacot hatalmukba kerítik, a kecskemétiak lépéseket tettek, hogy az idegen kufárok üzleteik arányában adóztassanak meg.

Koleragyanus eset Fejérmegyében.

Székesfejérvár, jul. 11. (Saját tud. táv.) Egy jómódu földesgazda Polgárdiban, a kinek négy gyermeke van, erős görcsökben betegedett meg tegnapi virradóra. A községi orvos koleragyanus esetet konstatól az esetleges veszedelem meggátolása céljából minden intézkedést megtettek. A megyei főorvos, a járási főszolgabíró kimentek a helyszínére, de egyelőre nem tartották szükségesnek a zárlatot.

A macedonai lázadás.

Szófia, jul. 11. (Saját tud. távirata.) A kormány azon körirattal egyidejűleg, melyet a diplomáciai ügynökök kívánsága folytán a macedonai határ megfigyelése tárgyában a prefektusokhoz intézett, egy titkos, ugyancsak a prefektusokhoz intézett körlevélben meghagyta, hogy a macedonai ügyben megalakult bizottságot tevékenységében ne háborgassa.

Bukarest, jul. 11. (Saját tud. távirata.) Az Agence Roumaine jelenti, hogy a román kormány is más kabinetek példájára, a török-bolgár határzavargások tárgyában barátságosan figyelmeztető tanácsait eljuttatta Szófiába a bolgár kormányhoz.

K ö z g a z d a s á g.

Sertés-szállítás Styriába.

A földművelésügyi m. k. miniszter folyó évi június hó 21-én 40697/III.-b. sz. a. valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet intézte:

F. é. június hó 18-án 39957 sz. a kelt körrendeletem kapcsán, minél szélesebb körben leendő haladéktalan közhirritéssel végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a styriai cs. k. helytartóság f. é. június hó 16-án 16667 sz. a. kelt értesítése szerint a magyarországi élő sertések bevitelét tekintetében kibocsátott forgalmi korlátozást Horvát-Szlavonországra is kiterjesztette.

Mindazáltal a styriai politikai hatóságok felhatalmaztattak, hogy egyes, a vasutvonalak mellett fekvő nagyobb fogyasztási helyek élelmezése céljából, az azonnali levágásra szánt sertésszállítmányoknak, különösebb figyelemre méltó esetekben, a szállító fél esetről-esetre való folyamodása alapján, kizárólag vasuti szállítására kivételes engedélyt adhassanak.

A vasutra való felrakás föltételét ily esetekben a hatósági állatorvos által láttamozott szabályszerű marhalevelek képezik, melyeken az állatok egészséges volta mellett, származási helyük járványmentessége és igazolandó. — Végül az ezen feltételek mellett szállított sertések a kirakodás alkalmával állatorvosilag újra megvizsgálatnak, és ha állati ragadós betegségektől menteseknek találtnak, hatósági felügyelet alatt azonnal levágandók. Az állatorvosi szemle költségei a felet terhelik.

Nemzetközi gazdakongresszus.

A III. nemzetközi gazdakongresszus ez évi szeptember 8—16. között Brüsszelben fog megtartatni Lipót belga király és a belgiumi kormány védnöksége alatt. A kongresszus elnöke Cartuivels von der Linden J., a belga gazdasági egyesület igazgatója lesz. A kongresszuson a következő tizenkét tárgy kerül tárgyalásra: 1. gazdasági oktatás; 2. mezőgazdasági tudomány; 3. a gazdasági szövetkezés; 4. törvényhozás és közigazgatás; 5. a pénzügyi helyzet; 6. az állattenyésztés; 7. állatgyógyászat; 8. növénytermelés; 9. gyarmatügy; 10. erdőművelés; 11. halászat; 12. mezőgazdasági ipar.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. július 10.

Budapest, július 12. I. Készárúüzlet. Buzát ma élénken kínáltak, — a vételkedv fokozódott volt és szilárd irányzat mellett 40.000 q. hazai buzát 5—10 és fél árengedménnyel vásároltak.

Idegen buzákban nem volt forgalom.

Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.50—5.60 frton Budapesten.

Tengeri irányzata változatlan és forgalom nélküli.

Árpa irányzata és ára változatlan.

Zab irányzata csöndes, 5 krral olcsóbb.

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap 3 centtel olcsóbb áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodása folytán az árak 7—10 krral visszaestek.

Előfordult kötések: buza őszre 6.55—6.63 frt, rozs őszre 5.64—5.74 frt, tengeri július—augusztusra 5.94—6.03 forint, tengeri augusztus—szeptemberre 6.06—6.15 frt, zab őszre 5.67—5.72 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 9.70—9.80 forint.

Zárlatkor maradt: buza őszre 6.73—6.74 forint, rozs őszre 5.64—5.65 frton, tengeri júliusra—aug-ra 6.01—6.02 frton, tengeri augusztus—szeptemberre 6.11—6.13 frton, zab őszre 5.75—5.76 frton, káposzta-repcze augusztusra—szeptemberre 9.50—9.60 forint.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. július 11-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	123.75
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	100.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	125.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	103.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	123.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	146.50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	101.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	124.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	—	1077.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	490.75
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	408.20
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	439.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	960.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	59.30
London vista	—	—	—	—	121.25
Paris vista	—	—	—	—	48.10
20 márkás arany	—	—	—	—	11.86

Szerkesztői üzenet.

P. E. Békés. Köszönettel vettük a cikket, a napokban sorát ejtjük. A másik téma érdekesebb és aktuálisabb, — vezércikkbe való. Várjuk.

Sz. R. Budapest. Ajánlkozása későn jött, már véglegesen be van töltve a kérdéses hely. Tárcait ezután is szívesen vesszük. A lapot e hó elseje óta Gyulára küldjük, — mert pesti lakását pontosan nem tudjuk. Tessék ez ügyben tetszése szerint intézkedni.

SZINKÖR NAGYVÁRADON

Nagy bérlet szünet

IV. Kis bérlet szünet.

Páratlan.

Páratlan.

Pénteken, 1895. július hó 12-kén

Kaffkáné-Hegyessi Mari urnő a nemzeti színház tagja vendégfellépésével:

A v a s g y á r o s

Francia színmű.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap szombaton, július hó 13-én bérletfolyamban.

K. Hegyessi Mari urnő második vendégfellépésével:

IV-ik László

Tragoedia Dobsa Lajostól.

NYILTTÉR.

Kiadó lakások.

Az Apáczá-utca 3-ik számú bérházban

(ahol a »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadó-hivatala van)

nagyobb és kisebb lakások

folyó évi augusztus hó 1-ére

180

3—0

kiadók.

Értekezhetni Dr. SCHWEIGER EDE

ügyvédnél Apáczá-utca 383—18. szám.

2074/895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyhidi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közli, hogy a nyárad **gör. kath. káptalan** kezelése alatt álló belényesi gymnázium pénzalapja végrehajtónak **Menyhárt József és neje** végrehajtást szenvedők elleni 600 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyhidi kir. járásbíró területén levő Kokad községben fekvő a kokadi 240 sz. tjkben A 1. 24 hrsz. a. foglalt beltelkes házra 400 frt, ugyanezen tjkben A 1. 1—4. r. sz. alatt foglalt ingatlanra 860 frt, a kokadi 281. sz. tjkben A 1. 1—4. r. sz. a. foglalt ingatlanok felére az árverést 203 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat-

lanok 1895. évi **augusztus hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor** Kokad községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frt, 86 frt és 20 frt 35 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Kelt Székelyhiden, 1895. évi május 2-án. A székelyhidi kir. bíróság, mint tkvi hatóság. **OLASZ JÓZSEF**, kir. aljbíró.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a nyár folyamán minden héten személyesen lemegyek a

Tiszára halásztatni

és így azon kedvező helyzetben leszek, hogy **minden pénteken este a „POTYKA“ vendéglő kerthelyiségében** frissen fogott halakból készült **halpaprikással és rántott haresával**

szolgálhatok. — A halastély folyó hó 5-én (pénteken) kezdem meg és ez estére lehozatom a tiszai halászlégényt, a ki a Tisza partján divó szokás szerint szabad tüznél bográcsban fogja a halászlévet megfőzni. — A halastély kezdete d. u. 6 órakor. — Kellemetlen idő esetén is megtartom, miután fedett helyiséggel bőven rendelkezem. — Ugy ezen, mint minden alkalommal b. látogatást kér.

kiváló tisztelettel

FEKETE JOZSEF,

vendéglős.

176 2—0

Magyarország sok százra menő ásványvizei között

a „Gieszhübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI**„MATILD-FORRÁS“**

rendkívül szénsavdús és páratlanul tiszta égvényes savanyúvíz.

Elsőrangú asztali- és üdítő ital

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb ásványvizet képzelni sem lehet.

Legújabb vegyelemezés: „... a bodoki „Matild-forrás“ vize a legtisztább és legértékesebb égvényes savanyúvízünk. Ható alkotó részei közül nátriumbicarbónát- szénsavtartalma jóval nagyobb, mint a hasonló természetű (gieszhübl, radetini, preblai, bilini kron-dorfi, luhi Margit stb.) vizek. Ritka nagy szabad- és félig kötött szénsavtartalmának s kitűnő kezelésének tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez; gyógyító célokra használva érvényre jut a víz minden alkotó része ...“

Budapest, 1895. április 21.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

„... a bodoki Matild víz kitűnő hatással van az emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, rekedtség, tüdőhurut ugyancsak járulnak mellette. Vérkeringési zavaroknál, cse- és scrofulosus bajoknál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étrendi itallal és járványos időben icóriz helyett használva, megbecsülhetlen.“

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy tisztán magában használva a „Matild“ víz igazán pompás ital.

Arjegyzék és a víz leírása szívesen küldetik. Árak Nagyváradon üveggel együtt egy liter 17 kr., fél liter 13 kr.

Nagyváradon főraktár **Wurst József** fűszer- és csemege kereskedése: kapható továbbá minden ásványvíz-üzletben és nevzeletesebb vendéglőben.

Hafafias tisztelettel

175 4—0

György József, forrás kezelője.(Háromszékmegye) **Bodok** (Háromszékmegye.)

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
FONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS ISKOLAI
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORÍTÉKOK.

ELVÁLLAL ÉS KÉSZÍT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BILI MEGHIVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB. A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

(160) 6—0

EGYHÁZI NYOMTATVÁNYOK

* * * * * nagy raktára. * * * * *

Tanulók a nyomdában felvétetnek.

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.